

«СХВАЛЕНО»

Загальними зборами
трудового і студентського колективу
КВНЗ
«Вашквецький медичний коледж БДМУ»

10.09.2014 р. протокол № 2

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Директор

М. Сащук

Наказ № від

«ПОГОДЖЕНО»

Профспілковим комітетом
КВНЗ
«Вашквецький медичний коледж БДМУ»

10.09.2014 р. протокол № 2

«ПОГОДЖЕНО»

Студентським парламентом
КВНЗ
«Вашквецький медичний коледж БДМУ»

10.09.2014 р. протокол № 2

К О Н Ц Е П Ц І Я
національно-патріотичного виховання студентської молоді
Комунального вищого навчального закладу
«Вашквецький медичний коледж
Буковинського державного медичного університету»

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

- 1.1. Основні завдання, спрямовані на досягнення мети національно-патріотичного виховання студентської молоді
- 1.2. Принципи національно-патріотичного виховання

2. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ В КОЛЕДЖІ

- 2.1. Національно-патріотичне виховання
- 2.2. Інтелектуально-духовне виховання
- 2.3. Моральне виховання
- 2.4. Громадянсько-правове виховання
- 2.5. Трудове виховання
- 2.6. Естетичне виховання
- 2.7. Екологічне виховання
- 2.8. Фізичне виховання та утвердження здорового способу життя

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИХОВНОЇ РОБОТИ

- 3.1. Фонди для реалізації заходів виховної роботи
- 3.2. Суб'єкти, що забезпечують реалізацію виховної роботи в коледжі
- 3.3. Виняткова роль викладача у виховному процесі
- 3.4. Розвиток студентського самоврядування як фактор удосконалення виховного процесу
- 3.5. Роль кураторів академічних груп

ПЕРЕДМОВА

Становлення української державності, побудова громадянського суспільства, інтеграція України у світове та європейське співтовариство передбачають орієнтацію на Людину, її духовну культуру й визначають основні напрями виховної роботи з молоддю та модернізації навчально-виховного процесу.

Ідеалом виховання виступає різнобічно та гармонійно розвинений національно свідомий, високоосвічений, життєво компетентний громадянин, здатний до саморозвитку та самовдосконалення.

Головною домінантою національно-патріотичного виховання молоді є формування у особистості ціннісного ставлення до навколишньої дійсності та самої себе, активної за формою та моральної за змістом життєвої позиції.

В основу системи національно-патріотичного виховання покладено ідею розвитку української державності як консолідуючий чинник розвитку суспільства й нації в цілому. Форми й методи виховання базуються на українських народних традиціях, кращих надбаннях національної та світової педагогіки й психології.

Сьогодні сформоване соціальне замовлення на ефективні виховні системи й технології. Зростає увага до виховання засобами музеїв, театральної педагогіки, дитячого та юнацького спорту. Створюються реальні умови для прояву творчих здібностей молодих людей. Сучасна молодь добре інформована щодо процесів в різних сферах науки, техніки, соціального життя; динамічно оволодіває сучасними комунікаційними технологіями.

Усе це створює сприятливі умови для розвитку національно-патріотичного виховання як пріоритетної сфери соціального життя країни, підвищення його статусу та розвитку потенціалу, досягнення якісно нових результатів у духовно-моральному, патріотичному, трудовому, художньо-естетичному, екологічному вихованні підростаючого покоління.

Освіта – це засіб формування знань, світогляду і віри, мудрості і високої свідомості, доброчесності та культури.

Головна мета освіти – сприяти розвитку характерів людей і поколінь, що досягається через синтез виховання і навчання, патріотизму і професійності, багатовікового досвіду народів на ґрунті національної філософії, розуміння того, що кожна людина – це неповторний світ, специфічно обдарованої від природи особистості, і завдання педагога полягає у тому, щоб допомогти пізнати себе, створити і реалізувати себе, бо тільки так повністю реалізує себе кожна нація. Свідома діяльність людини, індивіда, який керується знаннями, професіоналізмом, усвідомленням власної відповідальності як за себе, так і за суспільство в цілому, має стати домінуючою тенденцією нашого часу. Тому формування особистості сучасного типу, громадянина й патріота суверенної Української держави є одним із найважливіших завдань сьогодення, реалізація якого покладається на систему освіти, де провідна ланка – вищий навчальний заклад.

Органічне поєднання навчання та виховання в коледжі дає можливість забезпечити підготовку висококваліфікованих спеціалістів, молодь, свідомо діючу, морально зрілу, соціально не байдужу, адже ідеалом виховання є гармонійно розвинена, високоосвічена, соціально активна та національно свідомою людиною, яка наділена глибокою громадянською відповідальністю, високими духовними якостями, родинними й патріотичними почуттями, є носієм найкращих надбань національної та світової культури, здатна до саморозвитку та самовдосконалення.

Заходи з виховної роботи здійснюються згідно з Законом України «Про вищу освіту», Законом України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», наказу МОН України № 636 від 07.07.2009 «Про Концепцію національного виховання студентської молоді» та наказу Міністерства України у справах сім'ї молоді та спорту, Міністерства освіти і науки України, Міністерства оборони України, Міністерства культури і туризму України № 3754/981/538/49 від 27.10.2009 «Про концепцію національно-патріотичного виховання молоді», на основі положень Державної національної програми «Освіта», Етичного кодексу медичної медсестри України, рішень Педагогічної ради коледжу.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Мета національно-патріотичного виховання полягає у створенні засад для системної і цілеспрямованої діяльності щодо виховання молодої людини – патріота України, готового самовіддано розбудовувати її як суверенну, демократичну, правову і соціальну державу, виявляти національну гідність, знати і цивілізовано відстоювати свої громадянські права та виконувати обов'язки, сприяти громадянському миру і злагоді в суспільстві, бути конкурентоспроможним, успішно самореалізуватися в соціумі як громадянин, сім'янин, професіонал, носій української національної культури.

Національно-патріотичне виховання є складовою загального виховного процесу підростаючого покоління, головною метою якого є набуття молодими громадянами соціального досвіду, готовності до виконання громадянських і конституційних обов'язків, успадкування духовних надбань українського народу, досягнення високої культури взаємин, формування особистісних рис громадянина Української держави, фізичної досконалості, моральної, художньо-естетичної, інтелектуальної, правової, трудової, екологічної культури.

Здійснення системного національно-патріотичного виховання є однією з головних складових національної безпеки України.

Національно-патріотичне виховання формується на прикладах історії становлення Української державності, українського козацтва, героїки визвольного руху, досягнень у галузі політики, освіти, науки, культури і спорту.

Національно-патріотичне виховання включає в себе соціальні, цільові, функціональні, організаційні та інші аспекти, охоплює своїм впливом усі покоління, пронизує всі сторони життя: соціально-економічну, політичну,

духовну, етичну, правову, педагогічну, спирається на освіту, культуру, науку, історію, державу, право.

Це передбачає визначення і реалізацію першочергових і перспективних заходів, спрямованих на формування громадської активної життєвої позиції молодих громадян, психологічної готовності до добровільного вступу на державну, військову службу та зразкове виконання службових обов'язків.

Формування національної інтелігенції, сприяння збагаченню і оновленню інтелектуального генофонду нації, виховання її духовної еліти – це мета, що стоїть перед вищими навчальними закладами на одному рівні з підготовкою висококваліфікованих фахівців. Досягнення мети виховання можливе лише за умови комплексного підходу і залучення до цієї роботи всього викладацького складу нашого коледжу, адміністрації, органів студентського самоврядування та громадських об'єднань студентської молоді.

Система заходів з виховання студентів Вашквецького медичного коледжу базується на основних положеннях Концепції національно-патріотичного виховання молоді з урахуванням органічного взаємозв'язку процесу навчання та виховання.

Головною метою виховання, на досягнення якої спрямовуються зусилля педагогічного колективу, громадських організацій, є формування цілісної і гармонійно розвиненої особистості з високою національною самосвідомістю. Така особистість – це, насамперед, громадянин Української держави, її патріот, гуманіст, для якого пріоритетом є загальнолюдські й загальнодержавні цінності, це людина з високою фаховою підготовкою й широким світоглядом, розвинутим інтелектом, належним рівнем загальної, політичної та правової культури. Отже, йдеться про необхідність систематичного і цілеспрямованого виховання національного типу особистості, формування в неї національної свідомості і самосвідомості, чим досягається духовна єдність поколінь, наступність національної культури і безсмертя нації.

1.1. Основні завдання, спрямовані на досягнення мети національно-патріотичного виховання студентської молоді

Мета національно-патріотичного виховання молоді може бути досягнена шляхом реалізації таких виховних завдань:

- забезпечення сприятливих умов для самореалізації особистості в Україні відповідно до її інтересів та можливостей;
- виховання правової культури, поваги до Конституції України, Законів України, державної символіки – Герба, Прапора, Гімну України та історичних святинь;
- сприяння набуттю молоддю соціального досвіду, успадкування духовних та культурних надбань українського народу;
- формування мовної культури, оволодіння та вживання української мови як духовного коду нації;
- формування духовних цінностей українського патріота: почуття патріотизму, національної свідомості, любові до українського народу, його історії, Української Держави, рідної землі, родини, гордості за минуле і

сучасне на прикладах героїчної історії українського народу та кращих зразків культурної спадщини;

- відновлення і вшанування національної пам'яті;
- утвердження в свідомості громадян об'єктивної оцінки ролі українського війська в українській історії, спадкоємності розвитку Збройних Сил у відстоюванні ідеалів свободи та державності України і її громадян, формування психологічної та фізичної готовності молоді до виконання громадянського та конституційного обов'язку щодо відстоювання національних інтересів та незалежності держави, підвищення престижу і розвиток мотивації молоді до державної та військової служби;
- забезпечення духовної єдності поколінь, виховання поваги до батьків, людей похилого віку, турбота про молодших та людей з особливими потребами;
- сприяння діяльності організацій, клубів та осередків громадської активності, спрямованих на патріотичне виховання молоді;
- підтримання кращих рис української нації – працелюбності, прагнення до свободи, любові до природи та мистецтва, поваги до батьків та родини;
- створення умов для розвитку громадянської активності, професіоналізму, високої мотивації до праці як основи конкурентоспроможності громадянина, а відтак, держави;
- сприяння розвитку фізичного, психічного та духовного здоров'я;
- задоволення естетичних та культурних потреб особистості;
- виховання здатності протидіяти проявам аморальності, правопорушень, бездуховності, антигромадської діяльності;
- створення умов для посилення патріотичної спрямованості засобів масової інформації при висвітленні подій та явищ суспільного життя;
- реалізація індивідуального підходу до особистості та виховання;
- забезпечення умов для самореалізації особистості відповідно до її здібностей, власних і суспільних потреб та інтересів;
- розвиток світоглядної культури молодої людини, її ціннісних орієнтацій і створення умов для вільного світоглядного вибору;
- професійне виховання, яке передбачає становлення юнаків і дівчат як досвідчених фахівців, які досконало володіють професійними знаннями, вміють творчо застосовувати їх на практиці, приймати нестандартні рішення, готових до роботи в умовах ринкових відносин;
- уведення молодих людей у світ господарського, соціального, політичного, культурного досвіду цивілізації і свого народу;
- оволодіння результативними методами та навиками набуття нових знань, формування потреби у постійному інтелектуальному, духовному і моральному збагаченні та самовдосконаленні.

Виховна робота в Вашквецькому медичному коледжі несумісна з пропагандою насильства, жорстокості, міжнаціональної ворожнечі, людиноненависницьких теорій, поглядів, спрямованих на підрив державних інтересів України, та має світський характер.

1.2. Принципи національно-патріотичного виховання в Вашквецькому медичному коледжі.

Запорукою ефективності виховного процесу є органічне поєднання системи принципів національно-патріотичного виховання в цілісну систему, яка забезпечує досягнення відповідних результатів – міцно і органічно засвоєних загальнолюдських і українських національних цінностей.

Основними принципами національно-патріотичного виховання є:

- принцип національної спрямованості виховання, який передбачає формування у молоді національної свідомості, любові до України, свого народу, шанобливого ставлення до його культури, здатності зберегти свою національну ідентичність, пишатися приналежністю до українського народу, брати участь у розбудові та захисті своєї держави;
- принцип культуровідповідності, який передбачає виховання як культуротворчий процес, спрямований на формування базової культури особистості на набутому морально-етичному досвіді людства;
- принцип гуманізації виховного процесу зосереджує увагу на особистості як вищій цінності;
- принцип суб'єкт-суб'єктної взаємодії передбачає, що учасники виховного процесу виступають рівноправними партнерами у процесі спілкування, беруть до уваги точку зору один одного, визнають право на її відмінність від власної, узгоджують свої позиції;
- принцип цілісності означає, що виховання організовується як системний педагогічний процес, спрямований на гармонійний та різнобічний розвиток особистості, формування в неї цілісної картини світу, передбачає забезпечення наступності напрямів та етапів виховної роботи;
- акмеологічний принцип вимагає орієнтації виховного процесу на вищі морально-духовні досягнення і потенційні можливості особистості, створення умов для досягнення нею життєвого успіху, розвиток індивідуальних здібностей;
- принцип особистісної орієнтації означає, що загальні закони психологічного розвитку проявляються у кожній людині своєрідно і неповторно;
- принцип життєвої творчої самодіяльності передбачає становлення особистості як творця свого життя, який здатен приймати особисті рішення, і нести за них відповідальність, повноцінно жити і активно діяти, постійно самовдосконалюватися, адекватно і гнучко реагувати на соціальні зміни;
- принцип толерантності передбачає інтегрованість української культури в європейський та світовий простір, формування у вихованців відкритості, толерантного ставлення до цінностей, відмінних від національних ідей, до культури, мистецтва, вірувань інших народів, здатності диференціювати спільне та відмінне в різних культурах, сприймати українську культуру, як невід'ємну частину загальнолюдської;
- врахування індивідуальних задатків і здібностей студентів, рівнів їхнього інтелектуального та загальнокультурного розвитку, специфіки курсу навчання і майбутньої спеціальності;

- партнерство як форма стосунків між викладачами і студентами, співпраця у вирішенні питань навчання, відпочинку, побуту, підтримка і стимулювання студентських ініціатив;
- єдність навчання, виховання та науково-дослідної роботи, що передбачає добросовісне виконання кожним студентом своїх функціональних обов'язків і громадських доручень;
- цілісність і системність виховного впливу на студентів адміністрації, кураторів груп, викладачів, студентських самоврядних організацій;
- пріоритет загальнолюдських цінностей, їх органічне поєднання з цінностями національними.

2. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ В КОЛЕДЖІ

Реалізація вищезазначених основних завдань і принципів виховної роботи в коледжі здійснюється у наступних пріоритетних напрямках виховання:

2.1. Національно-патріотичне виховання:

- формування національної свідомості і відповідальності за долю України;
- виховання любові до рідної землі, її історії, відновлення і збереження історичної пам'яті;
- культивування кращих рис української ментальності (працелюбності, індивідуальної свободи, глибокого зв'язку з природою та ін.);
- виховання бережливого ставлення до національного багатства країни, мови, культури, традицій.

Національне виховання – це історично обумовлена і створена самим народом система ідей, поглядів, переконань, ідеалів, традицій, звичаїв та інших форм соціальної практики, спрямованої на організацію життєдіяльності підростаючих поколінь, виховання їх у дусі природно-історичного розвитку матеріальної і духовної культури нації. Система виховання ґрунтується на ідеях національного світогляду, філософії, ідеології, а не на ідеях якогось вчення чи якоїсь партії, громадсько-політичної організації. Національна система виховання ґрунтується на засадах родинного виховання, народної педагогіки, наукової педагогічної думки, що увібрали в себе надбання національної виховної мудрості. Вона охоплює ідейне багатство народу, його морально-естетичні цінності, трансформовані в засобах народної педагогіки, народознавства, принципах, формах і методах організації виховного впливу на молодь (теоретичний аспект), а також постійну і систематичну виховну діяльність сім'ї, державних і громадських навчально-виховних закладів, осередків (практичний аспект).

Національне виховання ґрунтується на таких фундаментальних принципах, як природовідповідність, народність, етнізація виховання, гуманізм, демократизм, зв'язок виховання з життям, трудовою діяльністю народу, поєднання педагогічного керівництва з самодіяльністю студентів, реалізація народознавчого, людинознавчого і особистісного підходів у процесі навчання і виховання та ін.

Метою патріотичного виховання є формування у студентів поваги та любові до Батьківщини, відданості, готовності захищати, збагачувати її особистою працею, максимальне сприяння вивченню студентами державної мови та

досконалому її володінню. Принципово важливим є вивчення історії, культури, традицій, звичаїв України, кращих досягнень у галузях науки, освіти, техніки, мистецтва як минушини, так і сучасності. Патріотичне виховання здійснюється з урахуванням специфіки навчальних дисциплін на лекціях, семінарах, практичних заняттях та у позаурочний час.

Значний виховний потенціал мають такі дисципліни, як історія України, українська мова, політологія, дисципліни професійної підготовки.

Патріотизм – це поєднання знань, почуттів і дій. Патріотичне виховання не протиставляється, а органічно доповнюється національним та інтернаціональним вихованням. У процесі патріотичного виховання культивуються кращі риси української ментальності – любов до України, працелюбність, індивідуальна свобода, зв'язок із природою, щирість і доброта, гостинність, повага до рідних та ін. Істинний патріот – це завжди людина національно зріла.

Інтернаціональне виховання – це залучення молодих людей до економічних, політичних, соціальних, культурологічних та інших цінностей, створених народами світу, формування поваги до міжнародного суспільного досвіду, бажань і вмінь його переймати, допомагати представникам інших етносів, суспільств та держав у вирішенні питань і проблем, які у них існують. Однією з базових основ цього напрямку виховання є кількісне і якісне зростання обсягу знань студентів про інші етноси (народи), держави, суспільства, їх досягнення у різних сферах людської життєдіяльності. Важливо під час навчального процесу постійно підкреслювати інтернаціональний характер науки, звертати увагу на співпрацю народів і держав у вирішенні проблем глобального характеру.

Важливе значення для формування у молодих людей інтернаціональних почуттів має вивчення іноземних мов, впровадження у навчальний процес в коледжі європейських технологій навчання і критеріїв оцінок знань, співпраця Вашквецького медичного коледжу з Буковинським державним медичним коледжем, Чернівецьким та Новоселецьким медичними коледжами та іншими вищими навчальними закладами України та інших держав.

Інтернаціональне виховання органічно доповнює патріотичне виховання, допомагає глибше усвідомити місце і роль України у світі, чіткіше визначити шляхи її інтеграції у європейське і світове співтовариства.

2.2. Інтелектуально-духовне виховання:

- розвиток пізнавального інтересу, творчої активності, мислення;
- виховання потреби самостійно здобувати знання та готовності до застосування знань, умінь у практичній діяльності;
- реалізація особистісного життєвого вибору та побудова професійної кар'єри на основі здібностей і знань, умінь і навичок;
- виховання здатності формувати та відстоювати власну позицію.

2.3. Моральне виховання:

- формування почуття власної гідності, честі, свободи, рівності, працелюбності, самодисципліни;

- формування моральної культури особистості, засвоєння моральних норм, принципів, категорій, ідеалів суспільства на рівні власних переконань;
- становлення етики міжетнічних відносин та культури міжнаціональних стосунків;
- формування особистісного світогляду як проекції узагальненого світосприймання.

Духовне та моральне виховання студента – це складна інтегральна система формування його особистісних якостей, які характеризують ступінь розвитку і саморозвитку моральних цінностей, переконань, мотивів, знань, умінь, почуттів і здібностей, які студент проявляє в різних ситуаціях морального вибору та моральної діяльності в порівнянні з тими високогуманними цінностями, принципами, правилами, які в сучасному соціокультурному середовищі прийнято вважати нормативними або ідеальними. Даним вихованням забезпечується освоєння студентами моральної культури суспільства, норм поведінки, стосунків між людьми, прийняття їх як правил, які регулюють власну життєдіяльність, усвідомлення критеріїв добра і зла. У результаті морального виховання досягається єдність етичних знань, моральних почуттів та переконань і потреб у високоморальних вчинках. Важливим показником міри моральності особистості є ступінь зрілості її основних моральних рис, таких, як совість, честь, гідність, доброта, відповідальність, сором, дисциплінованість, принциповість. Висока моральність – це завжди єдність слова і діла, чесність та порядність, сумлінне виконання людиною синівських, професійних, громадянських обов'язків, вірне служіння Україні. Втілюється моральність у конкретних вчинках, діях індивіда незалежно від сфери їх прояву.

У моральному вихованні поєднуються принципи і норми загальнолюдської моралі та національної моральної цінності. Моральне виховання пов'язане з правовим вихованням. Поєднуючись, вони забезпечують формування культури людської поведінки.

Студент є носієм певної моралі і виховується як під час навчально-виховного процесу, так і середовищем особистого буття. У зв'язку з цим важливу роль відіграють соціогуманітарні дисципліни, сестринська справа, загальний догляд за хворими, бесіди на моральну тематику, зустрічі з визначними людьми, читання художньої літератури, неухильне дотримання Правил внутрішнього розпорядку коледжу. Значний потенціал морального впливу на студентів має студентська рада, первинна профспілкова організація, клуби за інтересами.

Таким чином у процесі організації життєдіяльності студентів у культурно-освітньо-виховному просторі сучасного вищого навчального закладу складається система цілей, які орієнтують педагогічний персонал на розвиток виховання студента, в першу чергу, як Громадянина, як Медичного Фахівця, як Високоморальну, Інтелігентну, Творчу, Конкурентноздатну особистість, як людину Культури.

Виховання студента як Громадянина націлене на становлення патріота, тобто людини з активною громадянською позицією, орієнтованої на демократичні цінності та свободи, здатної до захисту прав та виконання обов'язків громадянина, відображених у Конституції України.

Виховання студента як Фахівця орієнтоване на розвиток:

Вашквецький медичний коледж Буковинського державного медичного університету

- глибокої зацікавленості, любові до обраної професії, професійної самосвідомості, ерудиції та компетенції;
- усвідомлення професійного інтересу і відповідальності;
- здатності ставити творчі та ефективно вирішувати професійні завдання в обраній сфері професійної діяльності;
- готовності приймати нестандартні рішення;
- відкритості для нових досягнень науки, техніки і практики.

Важливу роль у цьому процесі відіграє особистість викладача, в першу чергу дисциплін фахового спрямування.

Виховання студента як Високоморальної особистості орієнтовано на розвиток:

- високого рівня моральних чеснот (чесності, обов'язку, відповідальності, доброзичливості, милосердності, терпимості тощо);
- моральної культури, включаючи розуміння високоморальних національних і загальнолюдських цінностей;
- гуманістичних поглядів, переконань і світогляду.

Виховання студента як Інтелігентної особистості спрямоване на розвиток:

- високої культури спілкування та поведінки;
- високого рівня ерудиції;
- системності та критичного мислення;
- естетичної, художньої культури;
- прогресивних поглядів та переконань;
- толерантності та поважного ставлення до людей іншої національності та інших поглядів та переконань;
- здатності збереження кращих рис і традицій української інтелігенції.

Виховання студента як творчої особистості зорієнтоване на розвиток:

- методологічної, дослідницької культури;
- творчо-пошукових умінь та здібностей;
- здібностей як до індивідуальної, так і до колективної творчості в обраній сфері професійної діяльності;
- здібностей до креативного, системного застосування знань у вирішенні професійних теоретичних і практичних завдань.

Виховання студента як Конкурентноздатної особистості націлене на розвиток:

- працьовитості;
- стресовитривалості;
- неперервного професійного саморозвитку;
- комунікативних і лідерських якостей;
- етично-правової відповідальності;
- прагнення виконувати та завершувати роботу на високому якісному рівні;
- прагнення постійно підвищувати свій рівень інформаційної культури.

Інтеграція всіх вищезгаданих якостей уможливорює виховання студента як людини Культури, у зв'язку з цим велика відповідальність покладається на соціогуманітарні та медичні дисципліни.

2.4. Громадянсько-правове виховання:

- прищеплення поваги до прав і свобод людини та громадянина;

- виховання поваги до Конституції, Законів України, державних символів України;
- виховання громадянського обов'язку перед Україною, суспільством;
- формування політичної та правової культури особистості;
- залучення студентської молоді до участі у добровільних акціях і розвитку волонтерського руху.

Правове виховання – це формування соціально зрілої, відповідальної поведінки юнаків та дівчат на основі знань, норм і принципів чинного законодавства України, поваги до прав і свобод інших людей, шанобливого ставлення до державних символів. Правова культура особистості невід'ємна від активної протидії особам, організаціям і установам, що порушують закони, зазіхають на територіальну цілісність і незалежність України, завдають збитків державі та її громадянам.

Важливою складовою цього напрямку виховання є правова освіта, яка забезпечується викладанням правових дисциплін, пропагандою чинного законодавства викладачами коледжк, організацією зустрічей студентів і співробітників коледжу з працівниками правоохоронних органів, проведенням “круглих столів”, вечорів запитань і відповідей, виставок тематичної літератури. Організаційно правова освіта здійснюється передусім викладачами правових дисциплін.

Важливим засобом правового виховання в коледжі є створення атмосфери вимогливості щодо сумлінного виконання студентами своїх функціональних обов'язків, дотримання положень і Правил внутрішнього розпорядку, наказів директора, розпоряджень його заступників.

Залучення студентської молоді до участі у добровільних акціях і волонтерського руху є важливим завданням студентської соціальної служби.

Участь в організації та проведенні заходів із правового виховання беруть участь студентська рада, профком.

2.5. Трудове виховання:

- формування особистості, яка свідомо та творчо ставиться до праці в умовах ринкової економіки;
- формування почуття господаря та господарської відповідальності;
- розвиток умінь самостійно та ефективно працювати.

Трудове виховання має на меті формування любові до праці та потреби у ній, потреби в набутті знань і вмінь професійно здійснювати діяльність, реалізувати через неї свої задатки і здібності, виконувати свої обов'язки професійно, відповідально, якісно. Трудове виховання ефективно впливає на становлення і розвиток волі, здатності цілеспрямовано переборювати труднощі, що виникають на життєвому шляху людини, сприяє усвідомленню цінності праці та її провідної ролі в утвердженні індивіда у суспільстві і розвитку суспільних відносин, вчить правильно організовувати трудовий процес, творчо, ініціативно та зацікавлено ставитись до самої праці, її результатів, до людей, які люблять і вміють працювати.

Трудове виховання здійснюється передусім шляхом залучення студентів до конкретних видів діяльності. Основний вид праці студентів – навчання.

Належним чином організований навчальний процес спонукає студентів до цілеспрямованого набуття знань і досвіду, сумлінного виконання своїх обов'язків, оволодіння обраною професією. Формування поваги та любові до праці і потреби в ній відбувається також через залучення студентів до інших видів діяльності, зокрема громадсько-політичної, науково-дослідної, самоврядної, художньої самодіяльності, спортивних змагань, суспільно корисної праці.

Важливу роль у трудовому вихованні відіграють адміністрація, куратори груп, профспілкова організація, студентська рада. Оволодіння студентами спеціальними дисциплінами, навчальними курсами «Безпека життєдіяльності», «Основи охорони праці» допомагає формувати культуру праці, слідувати у цій сфері законам розвитку людини, природи і суспільства.

Професійне виховання – взаємопов'язане з трудовим вихованням та є його логічним продовженням. Суттю професійного виховання виступає становлення студента як фахівця. Вирішенню даного завдання підпорядковується діяльність усіх структурних підрозділів коледжу.

Навчальний процес в коледжі є основною ланкою професійного становлення студента. Тому принципово важливо поєднувати теорію і практику, з найбільшою ефективністю передавати студентам необхідний обсяг знань і вмінь, навчити їх систематично працювати над собою, вміло користуватися набутими знаннями. Лекції, практичні заняття, самостійна робота, виробнича практика – далеко не повний перелік форм роботи на шляху професійного становлення молодих людей. Важливою у цьому процесі є особистість викладача, в першу чергу дисциплін фахового спрямування. Однією із складових професійного становлення є оволодіння знаннями та навиками роботи з людьми, психологічна готовність працювати та відповідати за результати своєї роботи. Результатом професійного виховання є любов і повага до обраної професії, глибокі та різнобічні фахові знання і вміння, творчий підхід індивіда до вирішення існуючих проблем, готовність приймати нестандартні рішення, особиста відповідальність за справу, відкритість для нових досягнень науки, техніки і практики.

Виховання інформаційної культури у загальному розумінні – це виховання у сфері культури, пов'язаної із функціонуванням та користуванням інформацією в суспільстві.

Модель інформаційної культури особистості складається з трьох компонентів:

- когнітивний блок (Інтернет грамотність; навика поведження з інформацією; уміння організувати пошук необхідної інформації; уміння працювати з відібраною інформацією: структурувати, систематизувати, узагальнювати, представляти у вигляді, зрозумілому іншим людям; уміння спілкуватися з іншими людьми за допомогою сучасних засобів передачі інформації тощо);
- емоційно-ціннісний блок (зміст інформаційних потреб та інтересів; мотиви звернення до різних джерел інформації та пов'язані з ними очікування; ступінь задоволення інформаційних потреб, самооцінка інформаційної компетентності тощо);

- праксеологічний блок (способи пошуку та канали отримання необхідної інформації; інтенсивність звернення до різних джерел інформації та їх характеристика; застосування отриманої інформації в різних сферах своєї діяльності; способи розповсюдження нової інформації, форми діяльності в Інтернеті тощо).

Виховання інформаційної культури починається з формування інформаційної складової – знань. Саме вони, трансформуючись далі в уміння і навички, закладають основу когнітивного блоку, а потім безпосередньо впливають на рівень інформаційної культури студентів. Інформаційна культура студентів стає визначальним фактором їх майбутньої трудової діяльності.

Виховання культури навчальної та науково-дослідної діяльності розглядається як цілісна, багатовимірна, багаторівнева, відкрита особистісно-, ціннісно-орієнтована система творчої самореалізації, саморозвитку, самовиховання, заснована на інтеграції логічних, інтуїтивних, евристичних, рефлексивних, емпатійних компонентів.

До найбільш ефективних педагогічних технологій, які забезпечують саморозвиток і самовиховання студентів, належать:

- технологія проблемно-пошукового навчання;
- особистісно-орієнтовані технології організації навчально-виховної діяльності студентів;
- тренінги творчого саморозвитку, особистісного росту, релаксації, аутотренінгу;
- ігри-дослідження;
- суб'єктно-орієнтовані дослідницькі практикуми;
- інформаційні технології.

2.6. Естетичне виховання:

- розвиток естетичних потреб і почуттів, художніх здібностей і творчої діяльності;
- формування у молоді естетичних поглядів, смаків, які ґрунтуються на українських народних традиціях та кращих надбаннях світової культури;
- вироблення умінь примножувати культурно-мистецькі надбання народу, відчувати і відтворювати прекрасне у повсякденному житті.

Естетичне виховання покликане забезпечувати становлення і розвиток у студентів відчуття, розуміння і потреби у красі, усвідомлення необхідності жити і творити за її законами, з позицій естетичних правил оцінювати явища і процеси навколишньої дійсності. Естетичне ставлення людини до світу пов'язане з емоційним переживанням, насолодою від сприйняття об'єктів, які розглядаються як довершені, гармонійні, красиві. Свідомість молодих людей – це відкрите поле для сприйняття різноманітних, нерідко суперечливих естетичних ідей, поглядів і теорій. Найважливішими завданнями цього напряму виховання є вироблення зрілих естетичних смаків, вміння відрізнити дійсно естетичні цінності від хибних, надуманих, формування потреби в естетизації умов праці та проживання. Також необхідно навчити юнаків і дівчат працювати і спілкуватися з іншими людьми красиво, отримувати естетичне задоволення від результатів діяльності.

Формування естетичної культури студентів відбувається як у процесі навчання, так і в позанавчальний час. Теоретичним підґрунтям естетичного виховання виступають дисципліни соціогуманітарного спрямування. Чуттєво-емоційна компонента значною мірою реалізується через участь студентів у художній самодіяльності, гуртках і виховних заходах, що проводить коледж.

Виховання культури поведінки та спілкування пов'язане з сукупністю набутих, усталених морально-естетичних і соціально значущих якостей особистості, які проявляються в повсякденному житті та умінні співіснувати з іншими людьми.

Виховання культури поведінки ставить за мету проявлення моральних вимог суспільства, закріплених в нормах, принципах й ідеалах, та їх інтеграцію в особистісний досвід, зокрема:

- зовнішній вигляд;
- автономність та ролі;
- імідж і презентацію;
- стиль життя і спілкування.

Виховання культури спілкування, в свою чергу, передбачає формування таких якостей як:

- гуманність, толерантність;
- уміння передбачати морально-психологічні наслідки своєї поведінки;
- здатність до компромісів.

2.7. Екологічне виховання:

- формування основ глобального екологічного мислення та екологічної культури;
- оволодіння знаннями та практичними вміннями раціонального природокористування;
- виховання почуття відповідальності за природу як національне багатство;
- виховання готовності до активної екологічної та природоохоронної діяльності.

Екологічне виховання спрямоване на утвердження у свідомості студентів знань про природу як єдину основу життя на Землі, переконань про необхідність гуманного ставлення до неї, особисту відповідальність за майбутнє, формування вміння здійснювати діяльність, дбайливо оберігаючи довкілля.

Хоча основні дисципліни в коледжі не мають прямого екологічного спрямування, участь в екологічному вихованні повинні брати усі викладачі, куратори студентських академічних груп, профспілкова організація і студентська рада. Важливе значення мають екскурсії, туристичні походи, участь студентів в акціях екологічного характеру, зустрічі з представниками екологічних організацій.

Принципово важливим аспектом екологічного виховання є усвідомлення студентами потреби робити у процесі майбутньої професійної діяльності все від них залежне для забезпечення екологічно чистих умов праці.

2.8. Фізичне виховання та утвердження здорового способу життя:

- виховання відповідального ставлення до власного здоров'я, здорового способу життя;
- формування знань і навичок фізичної культури в житті людини;
- забезпечення повноцінного фізичного розвитку студентів;
- фізичне, духовне та психічне загартування;
- формування потреби у безпечній поведінці, протидія та запобігання негативним звичкам, профілактика захворювань;
- створення умов для активного відпочинку студентів.

Фізичне виховання – це розвиток і зміцнення здоров'я студентів, їх фізичних задатків та здібностей, утвердження активного, здорового способу життя, вироблення вмінь самостійно використовувати форми і методи фізичної культури в процесі власної життєдіяльності. Даний напрям виховання включає пропаганду здорового способу життя і конкретну діяльність, спрямовану на фізичне вдосконалення та фізичне загартування молодих людей. У сучасних умовах надто важливими є робота зі студентами щодо роз'яснення шкідливості вживання алкогольних напоїв і наркотичних речовин, тютюнових виробів, проведення профілактичних заходів щодо попередження різноманітних захворювань. Фізичне здоров'я тісно пов'язане з психічним станом молодої людини. Фізичне, духовне та психічне загартування відбувається паралельно. З цією метою в коледжі працює також психологічна служба.

Фізичне виховання здійснюється на заняттях із фізичної культури, через участь юнаків і дівчат у роботі спортивних секцій, клубів, під час спортивних змагань, туристичних походів. Організовує та проводить роботу в даному напрямі керівник фізичного виховання викладачі фізкультури, профспілкова організація та студентська рада. Кожен із напрямків виховної роботи спрямований на досягнення мети, вирішення конкретних завдань і передбачає використання відповідних форм та методів роботи. Постійна єдність, взаємодоповнюваність усіх напрямків виховання є важливою умовою результативності виховної роботи в цілому. Формування світоглядної культури передбачає збагачення і розвиток світогляду студентів як системи знань і переконань щодо навколишнього світу та свого місця у ньому, кристалізацію життєвих принципів особистісного буття, вироблення вмінь відстоювати їх на практиці, виховання толерантності, поваги до людей, які мають інші світоглядні цінності.

Важливе значення має також залучення молодих людей до активного суспільного життя, виконання ними громадських доручень, особиста ініціатива і участь у підготовці та проведенні культурно-масових заходів.

Процес формування світоглядної культури здійснюється на плюралістичній основі й передбачає вільне світоглядне самовизначення кожної молодої людини.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИХОВНОЇ РОБОТИ

У Вашквецькому медичному коледжі БДМУ створена система виховної роботи, що дає можливість охоплювати виховним впливом всіх студентів – від першого курсу до останнього, здійснювати виховний процес як у навчальний, так і в позанавчальний час. Виховання студентів забезпечується через діяльність

всіх структурних підрозділів коледжу – від студентської академічної групи до адміністрації.

3.1. Фонди для реалізації заходів виховної роботи.

Фонди для реалізації заходів виховної роботи в коледжі формуються:

- за рахунок коштів спеціального фонду коледжу;
- за рахунок наявних фінансових ресурсів загальноколеджного та профкому;
- фондів допомоги з боку спонсорів та меценатів, освітянських організацій;
- індивідуальних коштів студентів, викладачів коледжу.

3.2. Суб'єкти, що забезпечують реалізацію виховної роботи в коледжі.

Суб'єктами, які організують забезпечення реалізації концепції національно-патріотичного виховання студентів коледжу, є:

- Педагогічна рада;
- заступник директора з навчальної роботи;
- заступник директора з виховної роботи;
- завідувачі відділень;
- профспілкова організація;
- Студентська рада;
- студентські громадські організації, клуби за інтересами;
- психологічна служба коледжу;
- бібліотека коледжу.

Усі вищезазначені суб'єкти планують свою роботу, підводячи її підсумки в кінці навчального року з відповідними висновками подальшого поліпшення системи виховання в коледжі на наступний період.

З метою отримання знань про потреби та інтереси студентів, їх ціннісну орієнтацію, специфіку сприйняття процесів суспільного життя в коледжі проводяться соціологічні опитування студентів.

В організації та здійсненні процесу виховання широко використовуються можливості комп'ютерної техніки, в тому числі мережі Інтернет.

Контроль із метою отримання високих результатів виховної роботи, планування, реалізацію і координацію виховних заходів задля підвищення їх загальних підсумків покладені на заступника директора з виховної роботи.

3.3. Виняткова роль викладача у виховному процесі.

Виняткову роль у вихованні відіграє викладач коледжу.

Ставлення викладацького складу вузу до роботи, до оточуючих, високий рівень професіоналізму, ерудиція, самодисципліна, прагнення до творчості сприяють розвитку подібних якостей і у студентському середовищі. Саме інтелігентність, комунікабельність, тактовність створюють таку атмосферу між викладачами і студентами, коли останні стають рівноправними суб'єктами одного процесу освіти і виховання, саморозвитку, соціокультурного визначення.

Робота по становленню громадянської і соціально-професійної позиції дає дієвий результат у тому випадку, коли вона проводиться не в повчальній раціоналізованій формі, а здійснюється ніби поступово, невимушено складає певну тональність в емоційному та моральному планах стосунків викладача і

студентів. Тільки відповідним чином професійно й ідейно підготовлений та морально вихований викладач може зрозуміти всю масштабність завдань виховання майбутнього спеціаліста, проявити себе в якості справжнього педагога вищої школи.

Викладач коледжу завжди був вихователем, але сьогодні виховання може і мусить розумітися не як одночасна передача знань і оціночних суджень від старшого покоління до молодшого, але і як взаємодія та співробітництво викладачів і студентів у сфері їх спільного буття.

Авторитет викладача – інтегральна характеристика його професійної, педагогічної та особистісної позиції в колективі, яка проявляється в процесі взаємостосунків з колегами, студентами і здійснює вплив на успішність навчально-виховного процесу.

Авторитет викладача складається з двох компонентів: авторитету професійного й авторитету особистості. Зараз на перше місце виходить особистість викладача, його яскрава, неповторна індивідуальність, яка здійснює на студентів виховний (педагогічний) та психотерапевтичний вплив.

Авторитет викладача формується із достатньо високого рівня розвитку трьох видів педагогічних умінь: «предметних» (наукові знання); «комунікативних» (знання про своїх студентів і колег); «гностичних» (знання самого себе та вміння корегувати свою поведінку).

Можна диференціювати основні компоненти в діяльності викладача:

- **конструктивна діяльність** пов'язана з відбором, умінням будувати навчально-виховний матеріал та проектувати розвиток індивідуальності студента;
- **організаційна діяльність** включає організацію своєї поведінки (педагогічні дії в реальних умовах діяльності) на заняттях і поза ними; зворотний зв'язок зі студентами (точка зору, знання, інтерес);
- **комунікативна діяльність** – це спільна діяльність педагога та студента, побудова міжособистісної взаємодії (сприйняття і розуміння людьми один одного) і стосунків у процесі педагогічної діяльності, процес педагогічного спілкування;
- **рефлексивна діяльність** – уміння педагога аналізувати й адекватно оцінювати свою педагогічну діяльність, розвивати самосвідомість, яка проявляється в самопізнанні, самооцінці та саморегулюванні поведінки; прагнення до особистісного росту, самореалізації та саморегуляції.

Саме ці принципи повинні намагатися реалізовувати у своїй професійній діяльності викладачі коледжу, здійснюючи не лише освітній процес, але й виховний.

Згідно ст.20 Етичного кодексу медичної медсестри України лікарі й медичні сестри, які викладають у медичних училищах, коледжах та на медсестринських факультетах медичних ВНЗ, повинні ознайомити студентів з Етичним кодексом медичних сестер України. Лікарі й медсестри, які викладають у навчальних закладах, своєю поведінкою повинні бути взірцем для студентів.

3.4. Розвиток студентського самоврядування як фактор удосконалення виховного процесу.

Дана форма є особливою формою самостійної громадської діяльності студентів в реалізації функцій управління життям студентського колективу у відповідності з цілями та завданнями, які постають перед ними. Воно є елементом загальної системи управління виховним процесом у ВНЗ та передбачає максимальне врахування інтересів та потреб студентів на основі вивчення громадської думки і конкретних ініціатив.

Можна узагальнити наступні основні завдання студентського самоврядування:

- формування у студентів відповідального і творчого ставлення до навчання, громадської діяльності та суспільно корисної праці;
- сприяння оволодінню кожним студентом навичками продуктивної самостійної роботи і наукової організації праці, всебічному розвитку особистості шляхом включення в різні види діяльності;
- забезпечення принципів об'єктивності та компетентності в реалізації прав студентів;
- формування у членів колективу на основі самостійності навичок прийняття рішень із питань студентського життя, активної життєвої позиції, навичок управління державними і громадськими справами;
- виховання у студентів почуття господаря у своєму навчальному закладі, поваги до закону, норм моралі та правил спільного проживання;
- створення умов нетерпимості до правопорушників, пияцтва та інших антисуспільних проявів;
- надання допомоги адміністрації, викладацькому складу в організації та удосконаленні навчально-виховного процесу (через своєчасний всебічний аналіз якості знань студентів, причин низької успішності тощо);
- пошук і організація ефективних форм самостійної роботи студентів;
- активізація діяльності громадських організацій у ВНЗ, надання допомоги в реалізації її статутних цілей і завдань;
- організація вільного часу студентів, сприяння всебічному розвитку особистості кожного члена студентського колективу;
- організація системи вивчення громадської думки студентів з найважливіших питань життя ВНЗ та створення умов, за яких забезпечується участь кожного зацікавленого студента в обговоренні проблем, прийнятті та виконанні рішень;
- збереження бібліотечного, аудиторного, житлового фонду, фонду гуртожитків, спортивних споруджень та інвентарю тощо;
- установа та підтримка контактів з молодіжними організаціями різних ВНЗ України та інших країн.

Студентські самоврядні і громадські організації разом з адміністрацією коледжу намагаються максимально врахувати інтереси та реалізувати ініціативу студентів. Вони беруть на себе деякі важливі функції у виховній роботі та значною мірою «розвантажують» адміністрацію коледжу від ряду проблем у сфері організації дозвілля як однієї з ефективних форм виховного процесу, яка охоплює велику кількість студентів разом із викладацьким складом (чим забезпечується зв'язок поколінь) і враховує різноманіття інтересів (інтелектуальні ігри, спортивні заходи, фестивалі художньої самодіяльності тощо).

3.5. Роль кураторів академічних груп.

Завдання інституту кураторства в сучасних умовах – допомогти розібратися і організувати, а не нав'язувати погляди, не підміняти студента в його діяльності. Важливим є також те, щоб робота кураторів не йшла в розріз зі студентським самоврядуванням, а доповнювала б його, утворюючи єдину, демократичну виховну систему. Особливо потрібна допомога куратора при взаємодії студентів із коледжними структурами і службами, які здійснюють навчальну й позанавчальну діяльність, при організації спеціальних заходів, особливо загальноколеджного характеру.

Найважливішими напрямками діяльності кураторів є:

- адаптація першокурсників до нових умов навчання;
- допомога студентам у вирішенні їх соціально-побутових проблем і організація дозвілля;
- допомога у формуванні в студентській групі клімату дружби, доброзичливості, згуртованості та взаємної підтримки, в усвідомленні причетності її до коледжного співтовариства викладачів і співробітників, об'єднаних однією організаційною культурою, системою поглядів і цінностей.

Отже, найважливішим завданням роботи куратора є допомога студентам в організації таких заходів, які дозволили б глибоко усвідомити, зрозуміти, відчувати і прийняти традиції коледжу, його ціннісні орієнтації, ті стосунки і норми, які традиційно лежать в основі відносин і взаємодій у цьому навчальному закладі та за його межами (знайомство з історією коледжу, участь у загальноколеджних заходах, організація екскурсій і зустрічей з видатними особистостями тощо).

Діяльність кураторів передбачає також цілеспрямовану роботу за такими напрямками:

- участь кураторів у спеціальних тренінгах і семінарах, де вони повинні отримати інформацію щодо вікових особливостей студентів, про результати діагностики їх індивідуальних особливостей та інтересів, про специфіку взаємодії зі старшими студентами, про нові методи та підходи в сфері консультування і підтримки студентів;
- співпраця з психологічною та соціальною службами коледжу з метою постійної підтримки у вирішенні складних професійних ситуацій;
- участь у коледжних та міжвузівських конференціях з питань удосконалення роботи кураторів та обміну досвідом.